އެންމެ ކުޑަ މިނުން ކުރެވޭނީ މިންވަރު...

15 ޛުލްޙިއްޖާ 1430ހ، 02 ޑިސެމްބަރު 2009މ

ޝައިޚް ސަލްމާން އަލްއައުދާ

ތަރުޖަމާ: އަބޫ މުޙައްމަދު جزاه الله خير

ވަރަށް ގިނައިން ކުރެވޭ ސުވާލެކެވެ. [އިލްމު ހާސިލް ކުރުމުގައާއި، ދަޢުވާ ދިނުމުގައާއި، ޖިހާދު ކުރުމުގައި އުޅުމުގެ ވަގުތުތަކެއް ހަމަޖައްސާނީ ކިހިނެއް ހެއްދެވޭތޯ؟ ފަށާނީ ކޮން ކަމަކުން ހެއްދެވޭތޯ؟]

މިމަސްއަލައަކީ ހިތާމަވެރި ޖަވާބުތަކެއް ވަރަށް ގިނަ މީހުންނަށް އުނދަގޫ ވަޒަންތެރި ކަމަށް ސަލާމަތްކުރެވޭ ކަމެކެވެ. އެއީ ދަރުވަރުގެ ދާއިރާގެ ދަރަޖަ ކުޑަކުރެވިފައި ޤަބޫލުކުރެވިފައިވާ ޖަވާބުތަކެއް ވަކި އިލްމު ހާސިލް ކުރާ ނުވަތަ ޖިހާދުކުރާ ޖަވާބުތަކެއް ވަނީ ފާހަގަވެފައެވެ.

ކުރީގެ އިސްލާމް ދައުރު މުސްލިމުންގެ ޖިހާދު ދައުވަތު ނަމޫނާއަށް އަހަރެމެން ބަލައި ނުލިބޭ ފައިދާއަކީ ކޮބައިތޯއެވެ؟

އަޅުގަނޑުމެން ފެށިގެން ނަބީ ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم ގެ ޖަމާޢަތުގައި ކުރެއްވެވުނު ކަމަށް، އިލްމީ ހަރަކާތްތަކުގައި (އިލްމު ހާސިލް ކުރުމުގައި އެއްވާ އެއްބަސްވުމެއް) ބައިވެރިވެ ވަޑައިގަތުމުގައެވެ. އަދި މިހަރަކާތް، އިތުރު އެކިއެކި ކުރިމަތިލުންތައް ދެމިގެންދިއުމެވެ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެން ވަޒީފާއަކާއި ބައިވެރިވުމަށް ހާޟިރުވެ ހެދުމުން ޖަމާޢަތުގެ ކުރެވިދާނެ ކަމެކެވެ. ދުނިޔޭގެ ފުރަ ފަހުގައި، ބަދަލު މިހާރަށް އިސްލާމީ ދީނުގެ އަސާސްތަށް ބިނާކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސްއޫލިއްޔަތުތަކެއް ފެންނާނެއެވެ. އަދި ޖިހާދުން ގަވާއިދު ހިނދު އަޅުގަނޑުމެން ފެންނާނީ ޖިހާދުގެ އެންމެ ކުރީ ސަފުތަކުންނެވެ.

މިއުރާ ކަމަކުން އުފެދުނު އިސްލާމީ ދީނެވެ. އަދި މިއުރާ ކަމަކުން އުފެދުން ދީނީ ދިރިއުޅުމުގެ ނިޒާމެކެވެ. އަދި މީގެ ބަދަލުން އައްޔަށް ކަމެއް އުނި ކުރުމަށްފަހު ގަވާއިދު ނިޔާވެއްޖެއެވެ. އެހެން އުމުރާ ކަމަކީ އިލާހީ އަމުރުތަކެކެވެ. އިލާހީ ޝަރުޢު ތަކެކެވެ.

އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިވަރު މުބާރަކް ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم ވަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފިޔަވަޅުތަކުން ގެންދެވި އަސާސީ އިސްލާހުތަކާއި އަދިހާމަ ބިނާކުރުމަށް އެކިއެކި ފުރުޞަތުތައް ދީފައެވެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ހިފަހައްޓާ ކުޑަ މިންވަރަކުން ކަމުގައި ވިޔަސް ވެއެވެ.

އެހެންކަމުން އެއިން [illegible] ޤުރުއާނުގެ [illegible] އަބޫބަކުރު، [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] رضي الله عنه [illegible]

[illegible] الله [illegible]

އަދި [illegible] الله [illegible]

[illegible]

[illegible] عليه السلام [illegible] صلى الله عليه وسلم [illegible] صلى الله عليه وسلم [illegible] صلى الله عليه وسلم [illegible] އިބްރާހީމް عليه السلام [illegible] الله [illegible]

އަދި މީހަކު ހެޔޮ އަމަލެއް ކުރުމުން ދުރުވެގެންވާ ހިނދު، އެކަމުގެ ދިރާސާގައި އެވަނީ މިވަނީ ބަޔާނާއި ދެއްކުން އެއީ ރަނގަޅު ގޮތެއް ނޫނެވެ. ތިބާ ހެޔޮ ނިޔަތްގަތް
އަމަލެއް ނުކުރެވުނުން އެނދުގެ ކުރު މިނިން އެއްމެ ކުރުމަށް ފެށި މީހުންނަށް ވާޖިބު ހިތުމާއި އެމީހުން ދަށް ކަންތައްތަކުން ދުރުވެ ރައްކާތެރިވާށެވެ.

ހަދިޔާތަކާއި ދީބާ ވާން ޖެހޭނީ އެމީހުންނަށް ރަޙްމަތް މީހެއް ކަރުނައެވެ. އެއީ ހިތާމައެއް ދިނުމުގެ މިންވަރުން ޝިރުކު ދެކެވެ. ރަސޫލުﷺ އެކަމަށް ނަސޭހަތްތެރި ވެރިން
ޝިރުކު ދެކެވެ. ނަމަވެސް އެކަމަށް ކޮށް މިނުން އެގޮތަށް މީހުންނަށް ހުރި ދީނާ ކުރުމުންނެވެ.

ޝަރީޢަތުގެ މަޤާމުގައި ޖެހިގެން، ތިބާ ކުރާ ކަންތައް ލާ ރޭ ކުރާކަމުގައި ދިރާސާ އެކަން މީހުން ކުރާ ކަންތައް ދަތުރުކުރާ ކަނޑުގައި ނުކުރާނެވެ. މުސްލިމުކަން ދީނުގެ ޢިލްމު ޙާޞިލު
ކުރުމުން ގެންދާ މީހާއި މެދު، ތިބާ އެކުރަނީ ބޭނުން ކަމެއް ކުރުމުގައި ތިބާ ދެކޭގޮތް އަދި ތިބާ މުޢާމަލާތްތަކުގެ ބަރަކާތްކުރަން ހަމަޔަށް ކުރިމަތިވެ ނުކުރާ ކަންތައްތަކުގައި (ދައުލަ
ދީނުގެފައި) ނަމަވެ ތިބާ ޖެހިދާއި ގެތުމަށް ވަގުތު ނުދީ ކުރަން ބޭނި ތިބާ ދަށް ކަންތައްތަކަށް ބަލައި ފުރަތަ އާދައެވެ.

އެހެން ޙާލަތެއްގައި ޖެހޭދު ކުރަމުންދާ މީހަކު ވިޔަފާރި ފެނިދާނެއެވެ. އަދި ތިބާ، ދީން އަދާ ރަނގަޅަށް ދަރަޖަ ނުކުރެވޭ ޖެހޭދު ކުރާ ކަމަށް ދީނީ ތިބާ މާތްކަން ކަންތައްތަކަށް
އެބައާދެއެވެ.

ނަމަވެ ދައުލަތުގެ އެހެމެހުން ޝަރީޢަތް ދިރާސާކޮށް، ތިބާ އިޚްލާޞްތެރިކަމާ ގެތުން އިލްމު ހާދިމުގައި ވަގުތު ނުދެވޭ ކަމަށްޖެހުމަށް އެޖެހޭ ދީނީ މީހަކު ދަށް ކަންތައްތަކުން
އެބައާދެއެވެ.

ހަމަހަމަކަން ޤާއިމު ދެންނެވުން އެންމެހާ ކަލިމައްތަކަށް ހުރި އަމަލުތަކެވެ. އެގޮތަށް ކުރަން ކަނޑައެޅި ޝަރީޢަތާ ކުރަން މީހަކަށް އެކަމެއްގައި ޤަވާޢިދު ވަކިކޮށް
ކުރަނީވާށެވެ. އެކަކު އެހެން މީހުންނަށް ދިފާޢު ދައްކަވައިދޭށެވެ. އެހެން ދީނީ ތިބާ ދީނުގެ ޙައްޤުތައް ތަޢުލީމުދިނުމަށް އެ އުޅުމުގައި ފުރިހަމަވާށެވެ. އެހެން الله ތަޢާލާ
އަހަރެމެންނަށް އަމާޒުކުރައްވާފައިވާ ދުޢާތަކުން ފާހަގަކޮށް އިޚްލާޞްތެރިކަން އިސްލާމްދީނަށް އިތުރުވާ ވާޖިބުވާ ބަރަކާތް ލިބިގެންވެއެވެ.